

טלפון רב קווי
1599-500-404

- משרד
- בית הוראה
- ארגון בני ישיבות
- הודעות כלליות
- האזנה לשיעורים
- שידור חי
- מחיר שיחה רגילה

אלול ה'תש"ע ב'שכ"א לשטרות

עלון מס' 50

פעולת צדיק

ע"ש מהרי"ץ זצוק"ל - גאון רבני תימן ותפארתם

בראשות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

לקבלת עלונים ועידכונים
יש לשלוח בקשה לד"א: ptz@ptz.co.il

לק"י

על משמר שירת הקודש

פסק הלכה: כיון שהזמר ציון גולן לא קיבל את התנאים ההלכתיים, כפי שהובאו במסמך שהועבר אליו לחתימה, על כן יש להודיע לציבור הרחב, כי אין שינוי בעמדת מרן שליט"א, וכי ציון גולן לא קיבל את ברכתו והסכמתו של מרן בשום דבר ועניין, וממילא חל איסור להזמין או לשמור הן באירועים והן בקלטות ודיסקים ישנים או חדשים. ומי שכבר הזמין מציבור האברכים השומעים לד"ת, לכאורה הרי זה מקח טעות, ועל פי דין תורתנו הקדושה יכול לבטל את האירוע שהזמין, ובכל מקרה יעשה שאלת חכם שידון לגופו של עניין.

קרא עוד בהרחבה בעמוד 4 <<

מפי רב ולא מפי כתב

בין השבחים שהרעיק רבי יוחנן בן זכאי על תלמידיו, שנינו במסכת אבות (פ"ב, י"א) **"הושע בן חנניה, אשרי יולדתו"**, ומובא ברש"י ורבינו עובדיה מברטנורא ופעמון זהב למהרי"י ונה, מקור והסבר העניין מהגמרא בירושלמי (יבמות פ"א הל"ו) שאמו היא גרמה לו שיהא חכם, שהיתה מחזרת על כל בתי מדרשות שבעירה ואומרת להם בבקשה מכס בקשו רחמים על העובר הזה שבמעי שיהיה חכם, ומיום שנולד לא הוציאה עריסתו מבית המדרש כדי שלא יכנסו באזניו אלא דברי תורה.

ונשאלת השאלה מה תועלת יש רק בשמיעת דברי תורה בלא הבנה. הרי הקניין השני ממ"ח קנייני התורה הוא "בשמיעת האוזן" ופירושו הוא: לשמוע, להבין ולקבל את הדברים.

התירוץ הוא, שמהמעשה הנ"ל אנו לומדים שיש לישמיעה משמעות רוחנית עמוקה! שבעצם השמיעה לבדה, יש בכוחה לחולל באדם שינוי, בדומה לסגי נהור אשר לא רואה, אבל בעזרת חוש השמיעה שלו הוא יכול לזהות מה שמתרחש סביבו ומצליח לפתח רגשות לצלילים שאדם רגיל לא שם לב אליהם.

ומדויק כן בספר גבורות רמח"ל על מסכת אבות. וז"ל: רבי דוסא בן הרכינס ראה את ר' יהושע וקרא עליו: "את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה", זכור אני שהיתה אימו מולכת עריסתו לבית הכנסת בשביל שיתדבקו אזניו בדברי תורה.

וכן מובא בהקדמתו של ר' אברהם מוילנא לספר "מעלות התורה", אם שומע תורה מפי חכם הוא כשומע מפי הגבורה וכו'. ולפיכך אנחנו מברכים "לשמוע קול שופר" ולא "לתקוע בשופר", לפי שהשופר בא לירא ולהחריד אותנו ולשבור הקליפות, ולכן העיקר הוא לשמוע.

וכתב בספר דרך החיים בזה"ל: יטה עצמו לשמוע דברי רבותיו, כי לפעמים כאשר לא יסיר אזנו אלא לרגע, יפסיד מילה אחת, ויקלקל את כל העניין.

וכן מצינו במדרש שמואל-ענף יוסף שביאר: ופעמים שאם לא יטה אזנו לדברי רבותיו ויאטום אזנו משמוע לקול מוריו אפילו שעה אחת, אפשר כי באותה שעה נאבדה ממנו מרגלית יקרה.

ובגמ' (סוטה מ:) מובא, כי משרבו זוחי הלב, רבו מחלוקות בישראל, ופירש רש"י: שכיון שזוחי הלב, אינם מטין אזניהם לשמוע יפה מפי רבם, וסומכים על ביתם מלדקדק על לימודם, נתרבו המחלוקות, כיון שלא דקדקו לשמוע ולהטות אוזנם לדברי רבם.

וכתב ברוח חיים דחוש השמיעה מה ששומע האדם מרבו, תפעל יותר ממה שהוא רואה בספרים. על זה אמרו "שמעו ותחי נפשכם", על ידי השמיעה תחיה נפש האדם. **אחר** שהרגיל האדם את עצמו ללמוד תורה, אף אם עדיין לא זכה שיהיה לו לב שומע ומבין, מכל מקום יתור אחר רב שישמע ויקבל ממנו, ואם ישם אוזניו ולבו לשמוע דברי תורה, בעז"ה יזכה.

בדורינו זכינו למאגר עצום מוקלט של שעורי תורה נפלאים מפי מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א שליט"א, הן בשמיעה והן בצפייה, כולל מפתחות מפורטים לכל אלפי הנושאים, וכן ניתנת האפשרות לשמוע כל שבוע בשידור חי שיעור נפלא ומקיף. אשרי הדור שככה לו. שמעו ותחי נפשכם!

בברכת תכתבו בספר החיים ובספר הזכרון
הצב"י מאיר ליאור לוי (שעתאל) יצ"ו

המעמד הגדול של הקבלת פני רבו ברגל והכתרת חתני ש"ע המקוצר - מחזור כ"ה יתקיים אי"ה ביום ראשון י"ח תשרי ה'תשע"א ג' דהוה"מ סוכות, באולמי קונטיננטל רח' בן יעקב 21 בני ברק המעמד יפתח בתפילת ערבית בשעה 19:00 במעמד מרן הגאון הגדול

הרב יצחק רצאבי שליט"א

רבני בית ההוראה "פעולת צדיק"

מרנן ורבנן ראשי ישיבות וראשי כוללים חשובים

שירה מקורית כניסה חפשיה מקום מיוחד לנשים מכירת ספרי המכון בהנחה

ברוכים הבאים

המלגות נתרמו לעילוי נשמת ר' יוסף יעיש דוד (דחוח) זצ"ל ואשתו מרת יונה חממה דוד (דחוח) ע"ה

חדש! לרגל הוצאת עלון הנוכחי מספר 50
יצא לאור

דיסק 50 עלוני פעולת צדיק

כולל מפתח מפורט לתוכן העלונים לתקופת השנים ה'תשנ"ז - ה'תש"ע העלונים בפורמט PDF ניתן להשיג במשרד הארגון ראה רשימה חלקית של תוכן העלונים בעמוד 3 <<

בא לשמור על קדושת הגליון, ולהקפיד לחלקו לאחר התפילה

שואל ומשיב

תשובה מאת מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

אם צריך לפייס את חבירו שמקפיד עליו שלא בצדק

לק"י, תשרי ה'תש"ע, ב'שכ"א.

א) חידוש ראיתי למהר"ץ בשו"ת פעולת צדיק חלק א' שלהי סימן קנ"ז בשם ספר באר יצחק למהר"י סאגיש, כי דרך-ארץ שהאדם ישמר תמיד שלא תימשך שום חובה על-ידו, וישתדל לפייס בעל-דינו שימחול לו אעפ"י שייראה לו שהוא צדיק בריבו. ולמד זה מתוך דברי המדרש [בראשית רבה פרשה ו' אות ג'] בכל הקרבנות כתיב (במדבר כ"ח) שיעיר עזים אחד (ל)חטאת, ובשעיר של-ראש חודש כתיב (שם ט"ו) [ל]חטאת לה'. אמר הקב"ה, הביאו עלי כפרה שמיעטתי את הירח, שאני הוא שגרמתי לו ליכנס בתחומי של-חבירו. ומה אם זה שנכנס ברשות כך פגמו הכתוב, הנכנס שלא ברשות על אחת כמה וכמה עכ"ל. והביא משם מהר"ש יפה, איך יצדק חס ושלום ע"ל בחוק יתברך להיות הוא גרמא בנזקין וכו'. ומכח קושיא זו, ועוד שתי קושיות, מסיק התם שדברים אלו נאמרו דרך העברה כדי ללמד דרך ארץ וכו' כדלעיל. ומה שכתב דרך העברה, ר"ל שאין זה אלא כדי ללמוד לנושא דיון, כמי שמעביר מכאן לכאן:

ומצאתי להבאר יצחק חבר, בספר שפת אמת על מסכת יומא דף פז: גבי עובדא דרב דהוה פסיק סדרא קמיה דרבי וכו' כולי האי נהדר וניחל וכו' איקפד רבי חנינא, אזל רב לגביה וכו' דא דהקפיד רבי חנינא, אע"ג שלא היה מחויב לחזור בשבילו, אך לפי שחזר לאחרים ועבורו לא חזר, הוי בזיון. אי נמי אף שלא היה כדין מה שהקפיד, אזל רב לפייסו, דהא משמע דביום הכפורים איכא קפידיא שיתפייס אחד עם חבירו, ואין נפקותא אם הצדק עמו במה שמקפיד עליו או לא, מכל מקום צריכין להתפייס עכ"ל:

ב) ותיירצו השני אתי כהבאר יצחק, וגדולה ממנו. כי הבאר יצחק נקיט הכי רק בתורת דרך-ארץ והשתדלות, מה שאין כן השפת אמת נקיט לה מדינא, אף כי לא בהחלט, מדכתב בלשון משמע ולא בלשון מוכח. ומה"גם שלפי תירוצו הראשון, אין ראייה לזה מהגמרא:

ועוד דאיכא למימר דשאני רבי חנינא שהיה רבו של-רב, לפי-כך היה רב צריך לפייסו אף שאין הצדק עמו, ואין ראייה לשאר בני-אדם. וזאת לפי גירסת רבינו חננאל שם, שתיירצו בגמרא על הקושיא היכי עביד רב הכי, האמר רבי יוסי אל יבקש ממנו [מחילה] יותר משלוש פעמים, דהני מיילי אדם עם חבירו, אבל תלמיד בהדי רב שאני, וכן דעת הרמב"ם פרק ב' מתשובה סוף הלכה ט' וכמו שכתבו המפרשים שם. ואף לפי פירוש רש"י שרב מחמיר על עצמו היה, נמצא גם-כן שאין ראייה לשאר בני-אדם. [ועיין שפת אמת שם ד"ה רב, מה שהעיר על פירוש רש"י, וכתב לפרש באופן אחר]. ואליבא דהשפת אמת דלעיל, יש להשיב שאם-כן למה לא הקשו בגמרא כן אעיקרא אמאי הוצרך לפייס, והקשו רק על מה שפייס יותר משלוש פעמים, ואולי יש מקום לדחות כמו שאמר בני החזון נסים יצ"ו דניחא ליה טפי להקשות ממיימרא מפורשת:

ומדברי מהר"ץ שהעלה דברי הבאר יצחק כדלעיל, אין ראייה שמסכים עמו בזה, לפי שעיקר דבריו שם הוא לעניין מה שכתב בבאור נוסח על-ידי משה

תשובה מתוך שו"ת עולת יצחק חלק ג'

חדש! כולל יום ששי בעיר אלעד

בעזה"ת נפתח כולל "פעולת צדיק" יום ששי בעיר אלעד, בנושאות מרן הגאון ר' יצחק רצאבי שליט"א ובראשות הרה"ג יוסף צברי שליט"א מרבני בית ההוראה "פעולת צדיק". ייחודו של כולל זה שבו נלמדים עניינים הלכתיים הקשורים במנהגי תימן בעיון החל ממקורם בש"ס, וכלה בפוסקי זמנינו, כאשר המטרה היא ללמוד, להעמיק ולדלות את מסורת אבותינו מהש"ס, גאונים, ראשונים וכו'. אברכי הכולל ובראשם ראש הכולל עלו למעונו של מרן הגאון ר' יצחק רצאבי שליט"א כדי לשמוע שיעור בעניין חשיבות לימוד מנהגי תימן ומקורם, מתי להחמיר במנהגים וכו'. בסיום בירך מרן שליט"א את האברכים שיזכו לעלות במעלות התורה והיראה ושיזכו לראות פירות בעמלם.

חדש! בית כנסת וכולל אברכים

"מורשת אבות" בעיר צפת

בשעה טובה ומוצלחת נפתח בהמלצתו ובעידודו של מרן הגאון ר' יצחק רצאבי שליט"א בית כנסת וכולל אברכים "מורשת אבות" ברחוב האצ"ל 156 בעיר צפת, בראשות של הרה"ג יניב מדמוני שליט"א.

עבדך "מפי כבודך", והעניין דלעיל העתיק רק אגב אורחיה כעיוני שם, לפי הכלל שכתב הוא עצמו בתשובותיו שם לעיל מינה סימן ט"ל שאין ללמוד מדברי הפוסק לעשות מעשה רק בנדון שעוצם השאלה תיסוב עליו וכו' יעו"ש, ובמ"ש עוד בס"ד בכגון דא בנפלאות מתורתך פרשת וירא על פסוק וישכם אברהם בבקר ד"ה ואין. ועיין עוד מ"ש בס"ד לעיל בתשובותי חלק א' סימן קנ"ב בעניין מחילה מתוך כעס אם הויה מחילה:

גם מסתימת דברי הרמב"ם שם בפרק ב' מתשובה הלכה ט', דלא נקט אלא חובל ומקלל וגזיל, ואפילו לא הקניט את חבירו אלא בדברים וכו' יעו"ש, משמע דדוקא כשחטא נגד חבירו, וחידושא רבה כי האיי שחייב לפייסו אפילו לא חטא כנגדו, הוה ליה לאשמועינן בהדיא:

ג) אולם מדברי הרא"ש שם ביומא פרק ח' ריש סימן כ"ד לכאורה יש לדקדק כתיירצו זה של השפת אמת, מדנקט וישים אדם אל ליבו ערב יום הכפורים לפייס כל אדם שנוטר לו איבה, כדאמרין גבי רב דהוה ליה לרבי חנינא מילתא בהדיא וכו' יעו"ש. מדלא נקט לפייס כל אדם שחטא כנגדו או הקניטו וכיוצא בזה, משמע אפילו נוטר לו איבה ללא שום חטא מצידו. אך אפשר לדחות ולומר דהיינו לפנים משורת הדין, ומטעם שסיים כדי שיהא לב כל ישראל שלם עם חבירו, כדאיתא בפרקי דרבי אליעזר וכו' יעו"ש. ושמוא משום הכי נקט בלשון וישים אדם אל ליבו, דמשמע קצת דלאו מדינא קאמר. ודין חטא לחבירו דמדינא חייב לפייסו, ביאר הרא"ש שם בסוף סימן י"ז:

אמנם רבינו יעקב בקיצור פסקי הרא"ש אביו שם אות כ"ד כתב, וצריך כל אדם ערב יום הכפורים לפייס למי שפשע כנגדו ע"כ. הרי שינה וכתב לפייס למי שפשע כנגדו, שזוהו בודאי מדינא, הלכך שינה גם-כן ונקט לה בלשון וצריך. וכן כתב הוא עצמו בטור ריש סימן תר"ו וז"ל, ויתן כל אדם אל ליבו בערב יום הכפורים לפייס לכל מי שפשע כנגדו, דעבירות שבין אדם למקום יום הכפורים מכפר, ושבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שיפייסנו. ואפילו לא הקניטו אלא בדברים, צריך לפייסו וכו'. ועושיין זה כדי שיהא לב כל ישראל שלם כל אחד עם חבירו, ולא יהיה מקום לשטן לקטרג עליהם, והכי איתא בפרק מ"ו מפרקי רבי אליעזר וכו' יעו"ש. ומה שבטור נקט כלשון הרא"ש ויתן כל אדם אל ליבו וכו' ולא נקט וצריך כמו שכתב בקיצור פסקי הרא"ש, לפי שבטור סמך על מה שסיים דעבירות וכו' עד שיפייסנו וכו', דמוכח דחיובא הוא. ואתי שפיר כפירוש רש"י שם בדף פז. שפירש כמה פעמים דמייירי במי שחטא לו, וכן פירש שם לשון הוה ליה מילתא יעו"ש:

ברם טפי מסתברא לענ"ד כי גם מה שכתב הרא"ש וישים אדם אל ליבו וכו' מדינא קאמר, אלא שבא בזה להזהיר ולהזכיר לאדם שלא ישכח מעשות זאת בערב יום הכפורים, כי לאחר מכן עבר הזמן. ועיין בית חדש על הטור שם בתחילת הסימן, ובבית יוסף שם ד"ה ומה שכתב ועושים, ופרישה אות ב'. ומאי דנקט שנוטר לו איבה, לאו למימרא אפילו שלא בצדק, אלא לאפוקי כשניכר ממעשיו שמחל לו. דהיינו דמייירי כשהקניט את חבירו והלה הקפיד עליו, ולא היה מסביר לו פנים כתמול שלשום, אבל אחר-כך חזר לנהוג עמו כרגיל, שמע מינה מחל לו. כי זהו פירוש תיבת נוטר, ששומר הדבר בליבו. וחידש לנו הרא"ש דכשניכר שאינו נוטר לו איבה, אינו צריך לפייסו עתה, שהרי מובן שכבר נתפייס מאליו, הגם שעדיין אין זה ראייה שמחל לו לגמרי:

נמצאנו למדים כי השפת אמת משמע ליה שצריך מן הדין לפייס את חבירו לפני יום הכפורים אפילו שקפידתו עליו אינה בצדק. אבל לא נמצאת ראייה ברורה לדבריו. ולדעת הבאר יצחק על-כל-פנים מצד דרך-ארץ צריך להשתדל לפייסו:

בהשגחת בד"ץ פעולת צדיק

קברנה סובייניון, מרלו, יין מתוק

באיכות וטעם מעולים, 100% טבעי, לא מבושל וללא תוספת מים או סוכר

הזמנות מרוכזות במשרדי המכון או בטל' - 050-4140741

גדולי ישראל

כבוד גדולת קדושת מהר"ר יחיא בשרי צוק"ל

ממאורי גולת תימן במלאת 349 שנה לפטירתו

אחד מהמייחדים והבולטים בקרב גדולי התורה שעמדו בתימן, אשר שמו נישא בהערצה רבה בפייהם ובכתביהם של החכמים הבאים אחריו עד זמנינו אנו, הוא הרב הגדול **יחיא ב"ר אברהם ב"ר סעדיה אלבשרי צוק"ל** הידוע גם כן בכינויו **אבנר בר נר השרוני**.

ייחדו הדברים בגליון זה לזכרו הטהור, מפני שבחודש מנחם אב האחרון, מלאו שלוש מאות ארבעים ותשע שנה מאז פטירתו [1].

מבני דורו היו עוד ארזי לבנון ומצוקי ארץ תימן, הלא המה החכמים הנודעים כמהר"ר אבא-שלום שבזי זיע"א, נעים זמירות ישראל והידוע כבעל ספר "חמדת ימים" על התורה, וכמהר"ר יצחק ונה צוק"ל מחבר הספר "פעמון זהב" – "חידושי" על התכלאל וספר "רכב אלדלים" בקבלה ועוד. אמנם בספריהם לא מצינו שהזכירו אחד את משנהו, אם מפני ריחוק מקום מגוריהם לא היה קשר ביניהם אם מפני סיבות אחרות, עכ"פ רמז יש אליו בשירתו של הרש"ש זיע"א הפותחת 'בארק ברק אלחמא', לפי דברי הר"ר אברהם ערוסי ז"ל בספרו 'גלות תימן', שהמכוון בזה אל מהר"י בשרי שהיה דר 'אלרחבה' פי קרית 'אלחמא' קרוב לעיר צנעא יעוש"ב. שמוקם מושבו היה ברחבה אשר מצפון לצנעא, זאת מכבר ידענו, אך ששם הפלך נקרא 'אלחמא' חקרנו ושמענו כי אמנם כן הוא, ושעד הדור האחרון עדיין גרו שם בני משפחת בשרי. ע"ע טופס כתובות דף נ"א[2].

היריעה כאן קצרה מלהכיל הפרטים והמקורות לכל מעשה תקפו וגבורתו בתורה וביראת ה', אשר בה דבק מהריב"ש כל ימי חייו, לכן נזכיר בראשי פרקים בלבד:

חיבר כמה ספרים, הנודע ביותר 'חבצלת השרון' על צורת אותיות התורה, הלכותיהן, ורמזיהן על-דרך האמת. גדולתו היתירה ניכרת בחיבור זה, בפרט הואיל והיה אז צעיר לימים כנזכר בהקדמתו לספר שהעתיק באחרית ימיו וז"ל, 'ואני הדל באלפי צעיר התלמידים רך בשנים כשחיברתיו ואני בן תשע עשרה שנה' וכנראה זהו ראשית פרי ביכוריו. עוד חיבר ספר על התורה בשם 'בשרי' על שם משפחתו, כולל חידושים, גימטריאות ופרפראות חכמה[3], ונקרא גם כן בשם 'הלקט' בשניו השם, אך אולי הם שני חיבורים שונים שלו. כמו כן חיבר ספר אבן השרון בביאורים על אגדות הש"ס (כנראה רק על סדר מועד ונשים). מלבד זאת כתב הערות על ספר הערוך, ורשם הערות רבות בעניני דקדוק הנקודות והטעמים סביבות התאג כת"י קדשו, מהם שאב מהר"י בהרבה מקומות מחלק הדקדוק. וכמו כן ערך את התכלאל מחדש.

ספרא רבא דאורייתא, זהו כינוי ההולמו. בתואר זה עיטרו מהר"י בשו"ת פעולת צדיק ח"א סימן ק"א, ועוד שם בסוף סימן כ"ד מזכירו כסופר מובהק מראשי אלפי ישראל אשר כל סתום לא עממוהו. ומפני כן גדולה מאד סמכותו

בעניניו של מהר"י ללכת לאור תורתו והכרעתו הלכה למעשה, ללכת במסורת כתבית ספר תורה וכיו"ב ללא חשש. היה לו יד ושם בתקנות שעשו חכמי דורו, כגון מ"ש מהר"י ב'עץ-חיים' על תוספת שהכניסו חכמי תימן בנוסח הכתובה "אלכל מן הד'ה אלקפאל וכו'", כי רצו בזה לבאר מהו הנדוניא והמתנתא והתוספת, כדי שלא תיפול מחלוקת בעת הגבייה מאיזה כסף מיירי, או כסף צרוף או מעורב נחושת. והיו יודע דכסף זה וצירופו ניתקן בעיר צנעא בהסכמת מהר"ח [4] בשרי ז"ל כפי צירוף מטבע של מלך שהיה בימיו וכו' והוקבע הדבר לכתוב כך בנוסחי הכתובות ע"כ. בשו"ת פעולת צדיק ח"א סימן קנ"ד הביא מה שפסק לברך על 'ד'ים' [ראה תמונתו במסגרת נפרדת] שהכל ולא בורא פרי העץ. ושם ח"ב סימן ל"ו וח"ג סימן ר"ב פסק להתיר אכילת תולעים הנמצאים במעי החגבים עש"ב.

פרי ה'ד'ים

ספרי תורה, תיגאן, ותכלאל רבים ושונים כתב מהר"י בשרי. גם מדרשים, היד החזקה להרמב"ם והמשניות עם פירושו של הרמב"ם, ועוד ספרים רבים, כגון שו"ת הר"ר יהושע הנגיד, וסדר היום למהר"ם בן מכיר, וכן קבצים שונים, כולם מעשה ידי אמן, לבלר מובהק ודיקן ביותר, בעל כתיבה נאה הנושאת חן בעיני כל רואיה. וברוך שמסר עולמו לשומרים ועל ידי זה שרדו עד היום הרבה מן הספרים שהעתיק בכת"י קדשו. ועוד הוסיף בהם נופך מדיליה, כי דרכו בקודש היתה לרשום הערות, השוואות והגהות רבות בגליונות הספרים שהוא מעתיק, מכא היותו שקדן גדול בתורה, מורג חרוץ נובע כמעייני, איש האשכולות בכל המקצועות.

מהר"י בשרי היה מתנהג בחסידות ובקדושה, ומעשים נפלאים עשה עם בני דורו על פי 'קבלה מעשית' כמו שכתב הרמב"ם בספרו אוצר ספרי תימן דף ט' ע"ב. וכתב עוד שאחד מהם שהחיה מת למען יגיד מי הרגו, לפני האמאם ושרי צנעא. ואחר שהגיד החזירו לכמות שהיה מת, וניצולו היהודים מעלילת הערבים על ידו זצ"ל. והדברים ארוכים ואין כאן מקומם עכ"ל. והנה הסיפור בשלמותו נכתב ונדפס כבר ב'גלות תימן'.

הדברים מתאמתים קצת מתוך מה שכתב מהריב"ש עצמו בגליון ספר הערוך, אודות לחש שהביא להניצל ממוזיקים, כמו שהבאתי ב'שולי המעייל' דף כ"ד, שם העיד 'שנודע אצלי מחכמת טבעם ומובאם והילוכם ושיחתם ועתם ורגעם. וזה הדבר נסתר, לא קדם בפירושו אלא אני'. ושם דף כ"א הובאו דברי מהר"ש מנצורה, שהעיד על מהריב"ש שהיה משתמש בהם לכל צרכו יעוש"ב.

וביותר ניכרים דברי אמת, ממה שכתב בעצמו בספרו 'חבצלת השרון' תיב ו' להאחר ולהדריך את האדם שאומרים עליו אנשי דורו, הלא תראו שהוא יודע בסוד השמות ומשתמש בהם לעשות כל מה שירצה, שים ליבך ועיניך אל מאמרם ז"ל אשריו מי שחושדן אותו בדבר ואינו בו ע"ש.

והמבין יבין שהדברים הללו נאמרו בראש ובראשונה על עצמו, אלא שבמקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנות.

רוב ככל חיבוריו והגהותיו עודם בכת"י[5] לגודל צערינו, אכן שימצאו להם גואלים בקרוב תקוותינו עם שאר כתבי רבני תימן מדורי דורות אשר קדמונו. לאור תורתם וקדושתם, יראתם ומסורתם, נלך לעשות באהבה רצון קונינו, אכ"ר:

[1] מהר"י בשרי נאסף לבית עולמו ביום ששי כ"ב מנחם אב א'תתקע"ב לשטרות, ה'תכ"א ליצירה. כמו שבידתי במאמר "אופן המרכבה" פרק א' הערה ו'. [2] אמנם מפרשי הדיואן "משכיל שיר יידידות" ו"עלמות שיר", כנראה מפני שלא ידעו מכל זה, הבינו הדברים כפשוטן. כי 'אלחמא' בלשון ערב מובני שמירה, לכן פירשו הבריק ברק השמירה, דהיינו שרומם המשוור להקב"ה שהוא שומר ישראל ע"ש. אך דברי הר"א ערוסי נראין, לא רק מפני ההבדלה שבהם, אלא משום שניכר כי המה מקובלים בידו מחכמי דורו, וגם על דרך זו מתפרשים גם ענינים דומים, כגון בארץ ברק אלמג'ארב, שהוא חכם מעיר צנעא אשר במערב תימן וכו', כמו שכתב שם, הגם כי יש עוד בדיואן לפנינו ולא נתפרשו. [3] עיין אוצר ספרי תימן דף ז' ע"א. [4] מהר"ר חיים, הוא מהר"ר יחיא, כי תרגום יחיא הוא חיים לדעת מהר"י, ולא זכריה כנודע. וגם מצאתי למהריב"ש עצמו שחתם בהדיא בשם חיים. ועי' בספר טופס כתובות דף קל"ו. [5] לפני כמה שנים נדפס ספר "חבצלת השרון".

הצב"י יצחק רצאבי ס"ט

מפתח לחלק מהנושאים שהופיעו עד כה בעלוני "פעולת צדיק" ממספר 1-50 לתקופת השנים ה'תשנ"ז – ה'תש"ע

ענייני הלכה	חסינות ויתירות בתורה ותיבת "חלות"	הצב"י יצחק רצאבי ס"ט
אופן העיסוף הנכון בטלית גדול, 39	שברשת "צו", 37	ביאור מנהג קדמוני שלא לעשות גמארי בפסח, 48
אופן מדידת שיעורי תורה [נפח], 41	טלית בערב שבת, 20	ביאור שיטת מהר"י בענין פשטא אחת ומלרע, 41
אותיות המשוונות שבתורה, 19	טעה והוציא ספר תורה שאינו גלול במקום קריאת היום, אם ראשי להחזירו, 47	בשבח מסורת הניקור התימני, 46
אם יבך הטוב והמטיב כשילדה אשת זכר, 41	כיסוי ראש הכלה לאחר הייחוד, 36	דרכי השירה והנגינות המקובלות בדינו, 40
אם צריך לפייס את חברו שמקפיד עליו שלא בצדק, 50	כשרות האורז לפסח, 41	הא מכשטא הא מצלחא, 24
אם ראשי ש"צ להתחיל אמירת הקדיש תוך כדי הליכה לתיבה, 39	כשרות השופר התימני, 42	היגוי התפילה ומעמד קריאת התורה, 48
בין חתיכה נמשית נבלה בשאר איסורים, 42	כתובה, מקומה, 19	חתיכה בכאף דגושה, 24
ביאור דברי מהר"י בנידון אין אדם מוריש שבועה לבניו, 33	ליל הסדר, 8	לוח לימוד עמוד יומי בספר זוהר הקדוש, 45
בענין בורר בקופסאות שימורים, 31	ליל שבועות, 24	מבטא הגימ'ל התימני, כתיבתה מסיני, 42
ברירה בשני מיני אוכלין, 36	לימוד תורה ושינה בליל היכנסו לשנת כ"א, 34	מקוריות יגיוני תימן, 25
ברכת מעשה בראשית, 30	מדיני ברכת החמה, 44	נוסח שטר פרזבול, 42
דין הצפורן בפסח, 38	מוסף לג' רגלים, 9	סעודת הבראה – מקורו, 23
דין פירס עליה סדין מפני הנשר, 10	מי שאינו זוכר על פה את כל נוסח נפילת פנים, 33	ספירת העומר, 22
הוראות כלליות בעניני כשרות המוצרים לפסח, 44	מי ששכח והתחיל לאכול מאכלי חלב, תוך שש שעות לאכילת בשר, 46	על משמר שירת הקודש, 50
הידור מצוה בתוספת הדסים, 6	מזירת חמץ דרך פקס או דוא"ל, 41	פזמונים של הושענא רבה, 35
הלכות ומנהגים לחג הפסח, הובא בעלון שו"ל בשנת ה'תשמ"ט	מזלחה מיוחדת, 13	פנינים הקשורים לענייני נישואין, 36
הצלת ממון חבריו, 28	מצות אכילה בערב יח"פ לדעת הרמב"ם, 37	פסקי הלכה כלליים בדיני שמטה לפי מנהגים ושיטתם, 39
חג סוכות, 6	משיב הרוח, טל ומטר, 11	קערה של פסח כדעת מהר"י-המצלה, 21
חג שבועות, 9	נוי סוכה, 27	קריאת קודש אודות שירי עגבים רח"ל בחתונות, 39
חגבים, 7	סעודה שלישית שנמשכה למוצ"ש שהוא ליל ראש חודש, 35	שחית עוף על גלגלי מכונית כסגולה לשמירה, 31

דברי מרן בשיעור השבועי במוצש"ק פרשת דברים

בתשובה לשאלה בעניין ציון גולן, כשאדם רוצה לחזור בתשובה ולתקן את עצמו, בודאי שצריכים לקבל אותו בזרועות פתוחות. השאלה היא, שעד עכשיו יש הרבה קלטות ודיסקים שלו. יש קלטות ודיסקים שיש בהם דברים מאוסים, דברים גרועים, דברים שאסור לשמוע אותם. ויש דברים שלכאורה הם נראים טובים, ואנשים תמימים לא יודעים לברר, מה קודש ומה לא. בקיצור, גם בדברים הטובים שלו מעורב בהם גרוע יותר או גרוע פחות. בסך הכל, אין דבר אחד מהעבר שהוא נקי. א"כ בקשר לעבר, צריך לעשות ביעור חמץ. על העבר אין מה לדבר. כל הקלטות והדיסקים אי אפשר להחזיק. השאלה מכאן והלאה. מהיום, אם הוא יעשה קלטות או דיסקים חדשים, צריך שיהיה על זה ביקורת. צריך שתהיה ועדה של רבנים שיבדקו. הוא איננו יכול להחליט מה כשר ומה לא. הציבור גם כן לא יודע, ואני כבר לא מדבר על שירים שאנשים לא מבינים בכלל את המלים, אבל יש דברים שאנשים לא יודעים מה המקור שלהם. צריך ועדה של מומחים שתבקר את זה. אם תהיה על כך ביקורת, יכול להיות, אבל רק מכאן והלאה. אם יהיה מצב כזה, הלוואי, אנחנו נקדם את זה בברכה. בינתיים המצב הוא שאנחנו עדיין לא יודעים מה נעשה. בינתיים לא נתחדש כלום. אם יהיה אישור על הקלטות והדיסקים שלו שהם כשרים, יהיה אפשר לשמוע אותו ולהזמין אותו.

דברי מרן בשיעור השבועי במוצש"ק פרשת ואתחנן

ענה מרן לשואל, אולי יש סיכוי שהוא יקבל על עצמו את הקמת הוועדה שתבדוק את השירים. אם הוא יקבל על עצמו ויהיה לנו בטחון על זה, אז כן. בינתיים אין אנו יודעים מה מצבו. אנחנו מנסים לסדר איזה הסכם שהוא יחתום עליו. אם אכן הוא יעמוד בזה, אז בעזרת ה' אני מקווה שהשבוע הנושא הזה כבר יגמר לכאן או לכאן.

דברי מרן בשיעור השבועי במוצש"ק פרשת עקב

אני מניח שכולם שמעו את כל הפרשה של השירים והתושבחות, כל הנושא הזה של גולן. הדור שלנו זה בבחינת אנשי אמונה אבדו, אנו מרגישים זאת על כל צעד ושעל. **יישר כח! לרב אמנון יצחק שליט"א**, שכשמו כן הוא, אמנון מלשון אמונה, זה מפליא שבדור שלנו יש עוד אנשי אמת. ואני מדבר בין אנשי ציבור ואנשים מפורסמים. לצערינו, היום הפוליטיקה אכלה את הכל, פוליטיקה פירושה - הנהגה מדינית

שקרית. היום השקר שולט, לצערנו, בכל מקום ומקום. **אבל** ב"ה שיש אנשים כמו הרב אמנון הי"ו ממש כשמו כן הוא, אמנון זה אמן ואמן, הוא לא רק איש אמת כפי שנוכחתי לראות, אלא יש לו את הכלים לבדוק את האמת ולברר הכל. ואת כל הנושא הזה של השירה הוא בדק בצורה יסודית. ובדור שלנו זה חשוב מאד העניין האמת, כפי שכתוב בספר הדור האחרון דף קי"ט על הפסוק "שומר נפשו חסידיו מיד רשעים יצילם". צריך לתהות על קנקנם של הצדיקים בשבע חקירות ובשבע בדיקות אם הוא צדיק אמת, ובפרט בעקבתא דמשיחא. אומרים בשם הבעש"ט זיע"א שאמר, בעקבתא דמשיחא יש אנשים שמכונים רבנים, והם רמאים שמטעים את הבריות. והסימן בזה, מה יעשה אדם וינצל, אם אחרי בדיקה יתוודע לך שהוא נזהר מהשקר עד הקצה האחרון, אזי תדע שהוא צדיק. אם אתה שומע ממנו איזה דיבור של שקר, למען ה', תרחיק את עצמך מעל גבולו, כי הוא מצד סטרא אחרא, וצא טמא תאמר לו, ואל תשמע אליו כלל, כי אין לו חלק באלדי ישראל. אף אם יראה לך אותות ומופתים, לא תאבה לו ע"כ. **היום** לצערינו, כבר אי אפשר לדעת מה האמת, זה אומר בכה וזה אומר בכה, חז"ל אומרים אחת המחלות של עקבתא דמשיחא - והאמת תהיה נעדרת, האמת נעשית עדרים עדרים. כל אחד מפרסם את הצד שלו. בנושא הזה של גולן אני חושב שהוא חשף את האמת.

דברי מרן בשיעור השבועי במוצש"ק פרשת ראה

צריכים לדעת את חוד הבעיה. הצעד שעשה גולן לא נבע מתוך יראת שמים אלא מתוך סיבה מסויימת, שיכול להיות שברגע שהסיבה לא תהא קיימת יחזור לסורו, ומה שקיבל על עצמו ח"ו לא יחזיק מעמד. קשה לי לפרט פה את הדבר.

לגופו של עניין, **בקשר לשירים הקיימים**, כתוב במפורש בהסכם שנקים ועדת ביקורת של רבנים שתבקר איזה שירים כשרים ואיזה פסולים. אך הוא השיב לנו **שהוא** יחליט מה כשר ומה פסול ולא ביקורת של ועדת רבנים.

בקשר לעתיד, שירי עגבים הוא מסכים לא לשיר. גם אם יש אנשים שאינם מבינים את השירים, הוא עצמו מבין ויודע מה הוא שר. **לצערינו**, ישנם שירים שחיברו אותם אנשים שאינם מהוגנים. השיר המפורסם, אחי בני תימן, אתם יודעים מי חיבר את השיר הזה?! בסידורו של בעל השיר מחוקה ברכת שלא עשני גוי, לא נמצאת. לדעתו, זה גזעני מדי ויש

להשמיט זאת, ח"ו. וכן, ברכת רופא חולי עמו ישראל, מחוק יעמו ישראל! ובמקום זה, ברוך אתה ה' רופא חולים וכדומה. הדפיסו כך וכתבו שזה בהוראת הרבנים הרפורמים בארצה"ב. שומו שמים. לצערנו, הוא אחד משלנו, והלעיטו כבר את הציבור שלנו וזולתו עם השירים האלה, וכל הדברים הללו פסולים.

אם היה באפשרותנו היינו צריכים לעשות נידוי וחרם על החנויות המפיצות דברים אלה. אך לצערינו איננו יכולים ואין לנו כח לזה. אך למחות אנו יכולים, ומי שיכול למחות צריך למחות. ובאולם שבו נשמעת שירה כזאת, אם הזמר לא שומע ולא מפסיק, יש לצאת עד יעבר זעם. זה מה שאנו יכולים לעשות. גם שירים שנראים טובים אך המקור שלהם פסול, זה מאנשים אפיקורסים או חצי דתיים, שירי הבל של נשים בזוויות חלקם אף שירים של גוים או גויות ואנשים לא ראויים רח"ל. אלו הם השירים שרוצים להכניס למחנינו, וזה חמור מאד.

אם כן צריכים לדעת, בדור שלנו יש פינחס אחד והוא הרב אמנון יצחק הי"ו, הוא הפינחס של הדור שלנו. והנה שמעתי ולא האמנתי למשמע אזני, תי"ח אחד אמר לי, כי ידוע שהרב אמנון יצחק הי"ו הוא לוחמני. אך צריך לדעת, זה נכון, זה פינחס, הוא הלוחם כמו שנאמר "ויקח רומח בידו". פינחס הציל אותנו, כמו שאמר ה' "השיב את חמתי מעל בני ישראל". הוא לקח את הרומח והוציא את האמת לאמיתה של תורה, הוא לא עשה חשבון לאף אחד. וזה לא רק בעניין הזה, אלא בהרבה נושאים אחרים. לפי מיטב ידיעתי כל מה שהוא אומר, זה אמת וצדק. רק, לצערינו אנשים התקררו בצניעות, בקדושה וביראת שמים. יש אנשים שמוכרים ספרים לא ראויים ומקריים ומורידים את כל החמימות והיראת שמים. זה חמור מאד. לצערינו, כך היה גם בזמן פינחס, התחילו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטס אבי אימו עגלים לעי"ז. הוא עשה לשם שמים והמציאו עליו עלילות. אנחנו צריכים להודות לה' שיש מישוה היום בזמנינו שנלחם להוציא האמת אל האור. כיום יש בעיה למחות בכל מיני דברים, זה מסוכן לאנשים שיתערבו בנושאים אלו, מבחינת השלטונות. אך ב"ה הוא חכם ויודע איך להלך בין הטיפות בזירות, יש לו את הכלים. אז צריכים להגיד לו יישר כח! שהצליח לעשות את הדברים האלה. הוא מוציא אותנו ידי חובה, וצריך לעזור לו ולתמוך בו, ולדעת שכל מה שהוא אומר זאת האמת ללא כחל ושרק.

יש הלכה בשו"ע סימן ש"ז סעיף ט"ז, מליצות ומשלים של שיחת חולין ודברי חשק. מה הם דברי

חשק? זה דברי עגבים. אומר השו"ע, **דברי חשק** יש בהם איסור נוסף חוץ ממושב לצים, גם משום שמגרה יצר הרע. ומי שחיברן ומי שהעתיקן, ואין צריך לומר המדפיסן, מחטיאים את הרבים. ומסיים המשנה ברורה שם, שכן דין מוכרי הספרים הסוחרים בדברים כאלו ומציעים אותם לקונים, הם בכלל זה. לצערינו הם נלכדים בנושא זה, ומי שיכול לפעול בעניין המדובר חייב למחות, ואסור לשתוק כי אלה דברים הפוגעים ביסודות הקדושה, הצניעות והאמונה. וא"א לדעת להיכן הדברים יתפתחו.

לדאבונינו דברים אלה כבר נכנסו בתוכנו וצריך לדחוף אותם החוצה. לכן כל אחד יעשה כמיטב יכולתו, וה' ברוך הוא יסייענו על מעשה רצונו.

לצערינו, נראה שהצבור הבין לא נכון, מתוך הפרסומים של גנזי המלך, שהוא מתרפס וכביכול מוכן לקבל. אך צריכים לדעת שזה היה רק בהתחלה. לאחר מכן הודיע שהוא לא מקבל, אלא מצהיר **שהוא** זה שיחליט אלו שירים כשרים ואלו פסולים. וועדת רבנים לא תחליט ולא תתערב. וכל זה מתועד אצלנו במכתב ששלח אלינו, וזה חמור מאד.

אם קבעו איתו אירוע, צריכים לבטל, ולשמחתי שמעתי שבשבוע שעבר שכבר הזמינו אותו לשיר בחתונה, והיו מוכנים להפסיד כסף ולוותר על דמי הקדימה שנתנו. דבר זה יש בו משום "ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך". הייתכן שזוג חתן וכלה הרוצים להינשא, ולייסד בית כדת משה וישראל, היעלה על הדעת שירצו להכניס טומאה חס ושלום? זה מסלק את השכינה.

וכן אסור לשהות שם, וכל שכן לרקוד. שעירים ירקדו שם, קומו צאו! צריך לברוח ולעזוב את המקום.

פסק הלכה

כיון שהזמר ציון גולן לא קיבל את התנאים ההלכתיים, כפי שהובאו במסמך שהועבר אליו לחתימה, על כן יש להודיע לציבור הרחב, כי אין שינוי בעמדת מרן שליט"א, וכי ציון גולן לא קיבל את ברכתו והסכמתו של מרן בשום דבר ועניין, וממילא חל איסור להזמין או לשמוע הן באירועים או והן בקלטות ודיסקים ישנים או חדשים. ומי שכבר הזמין מציבור האברכים השומעים לד"ת, לכאורה הרי זה מקח טעות, ועל פי דין תורתנו הקדושה יכול לבטל את האירוע שהזמין, ובכל מקרה יעשה שאלת חכם שידון לגופו של עניין: